

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Włodzimierz Czechowicz
Protokolant:	Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 grudnia 2016 r. w Warszawie

sprawy P. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania P. S.

od decyzji z dnia 1 lipca 2016 znak (...)

1. **zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 1 lipca 2016 roku znak (...) w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu P. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2016 roku do dnia 1 września 2017 roku,**
2. **oddala odwołanie w pozostałym zakresie,**
3. **stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.**

UZASADNIENIE

Ubezpieczony P. S. w dniu 21 lipca 2016 roku złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., którą odmówiono mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Ubezpieczony w treści odwołania wskazał, że organ rentowy odmówił prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, mimo że jego stan zdrowia nie pozwala na wykonywanie dotychczasowej pracy, czeka go operacja i badanie rezonansem magnetycznym, ponadto ma ciągle aktualne skierowanie do szpitala (odwołanie k.2).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 2 sierpnia 2016 roku wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że w toku postępowania odwołujący został skierowany na badanie do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 21 czerwca 2016 roku nie stwierdziła u niego niezdolności do pracy. W związku z powyższym organ rentowy decyzją z dnia 11 lipca 2016 roku odmówił ubezpieczonemu ponownego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy orzeczonej poprzednio do dnia 30 czerwca 2016 roku (odpowiedź na odwołanie k. 4.).

W dniu 19 sierpnia 2016 roku odwołujący się złożył pismo procesowe z wnioskiem o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego neurochirurga załączając ponadto kopie dokumentacji lekarskiej i czynności stanowiskowych w firmie (...) (k-10 do 32). W dniu 25 sierpnia 2016 roku odwołujący się wniósł o przyznanie pełnomocnika z urzędu (k-33). Wniosek został oddalony postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2016 roku (k-44).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołując P. S. pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy przyznanej do dnia 30 czerwca 2016 roku (decyzja k-89 a/r). W dniu 29 kwietnia 2016 roku złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (k.103 a.r), W toku postępowania wyjaśniającego, odwołując został skierowany na badanie lekarskie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który w odróżnieniu od poprzednio wydawanych orzeczeń orzeczeniem wydanym w dniu 2016 roku nie uznał odwołującego się za niezdolnego do pracy. Na skutek wniesienia sprzeciwu, sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która wydała w dniu 21 czerwca 2016 roku orzeczenie na mocy którego uznała, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy, przekwalifikowanie zawodowe uznano za niecelowe. W oparciu o powyższe orzeczenie organ rentowy wydał w dniu 1 lipca 2016 roku decyzję odmawiającą ubezpieczonemu prawa do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS k 107 orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS k 113, decyzja k 115).

Sąd Okręgowy ustalił ponadto, że organ rentowy uprzednio przyznawał prawo do okresowego świadczenia decyzjami z dnia 17 sierpnia 2016 roku (k-27 a/r) oraz 13 stycznia 2016 roku (k-89 a.r.).

W związku z niekorzystną decyzją organu rentowego P. S. złożył odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2016 roku dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza ortopedy i neurologa celem ustalenia, czy w dniu wydania zaskarżonej decyzji odwołujący się był zdolny czy też całkowicie lub częściowo niezdolny do pracy zarobkowej, po dniu 30 czerwca 2016 roku trwale czy okresowo (k.7.).

W oparciu o opinię biegłego sądowego neurologa z dnia 1 września 2016 roku Sąd ustalił, że P. S. cierpi na podostrą fazę lewostronnej rwy kulszowej- być może do ponownego leczenia neurochirurgicznego. Zdaniem biegłego odwołujący się jest częściowo niezdolny do pracy od daty badania do **1 września 2017 roku** (k-52 a.s).

Na podstawie opinii biegłego ortopedy z dnia 5 października 2016 roku Sąd ustalił, że odwołujący się P. S. jest nadal częściowo niezdolny do pracy po dniu 30 czerwca 2016 roku. Przyczyną niezdolności jest nawrotowa przepuklina lędźwiowa wymagająca leczenia operacyjnego. Zdaniem biegłego aktualne naruszenie sprawności organizmu odwołującego się z przyczyn ortopedycznych powoduje częściową niezdolność do pracy do **1 września 2017 roku** (k-57 a.s.).

Po otrzymaniu opinii biegłych organ rentowy w oparciu o opinię lekarską Przewodniczącego Komisji lekarskich ZUS z dnia 27 października 2016 roku nie wniósł uwag, przyjmując wnioski obu opinii do wiadomości, nie złożył wniosków dowodowych.

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił w oparciu o dokumentację medyczną zawartą w aktach sądowych, dokumentację znajdującą się w aktach rentowych ubezpieczonego oraz w oparciu o dowód z opinii biegłych sądowych neurologa i ortopedy. Autentyczność zgromadzonych dokumentów i ich zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie budziła zastrzeżeń, w związku z tym Sąd uznał te dokumenty za pełnowartościowy i bezsporny materiał dowodowy. Złożone do akt opinie biegłych Sąd uznał za podstawę wydanego orzeczenia, były one bowiem sporządzone na podstawie dokumentacji medycznej oraz badaniu odwołującego się. Obie opinie były zgodne co do stanu niezdolności do pracy odwołującego się oraz okresu tej częściowej niezdolności do pracy oraz co istotne, nie zostały zakwestionowane przez organ rentowy. Organ rentowy nie wniósł o dopuszczenie innych dowodów w tym opinii biegłych.

Odwołujący na rozprawie w dniu 29 grudnia 2016 roku podtrzymał odwołanie, nie zgodził się z opiniami biegłych, wnosił o przyznanie prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na stałe gdyż nie może długo siedzieć i chodzić. Pełnomocnik organu rentowego nie wniósł uwag do opinii biegłych, pozostawił do uznania Sądu orzeczenie w tym zakresie, ponadto wniósł o oddalenie odwołania w pozostałym zakresie zgłoszonym przez odwołującego (k-76).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje: dla rozstrzygnięcia sprawy zasadnicze znaczenie miały opinie sporządzone przez biegłych sądowych neurologa i ortopedę pozwalające na dokładne ustalenie charakteru i zakresu dysfunkcji, jakie występują w organizmie odwołującego. Zdaniem Sądu opinie biegłych wydane zostały w oparciu o obiektywne wyniki badań odwołującego, a biegli sporządzający opinie są specjalistami w swojej dziedzinie, posiadającymi bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe oraz orzecznicze. Zdaniem Sądu opinie biegłych dokładnie określają stopień i okres niezdolności do pracy odwołującego się. Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania wniosków orzeczniczych biegłych sformułowanych w opiniach, uzasadnienie podane przez odwołującego się na rozprawie co do zasadności orzeczenia o trwałej i całkowitej z tytułu niezdolności do pracy nie zostało w żaden sposób umotywowane - ani po otrzymaniu opinii biegłych ani też na rozprawie. W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Zdaniem Sądu Okręgowego odwołanie P. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 1 lipca a 2016 roku zasługiwało na częściowe uwzględnienie. Sąd zważył, że pomiędzy stronami sporna była jedynie okoliczność dotycząca spełnienia przez odwołującego się przesłanki wynikającej z art. 57 ust. 1 pkt.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887 j.t.), tj. istnienia niezdolności do pracy. Przy tym pozostałe ustawowe przesłanki przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy były spełnione już podczas wydawania wskazanych wyżej decyzji.

Sąd Okręgowy zważył, że o częściowej niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń lecz ocena, czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnej z kwalifikacjami. Renta z tytułu niezdolności do pracy jest świadczeniem z ubezpieczenia społecznego związanym z istnieniem w organizmie osoby ubezpieczonej stanu chorobowego, który czyni ją obiektywnie niezdolną do pracy. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie stanowiskiem „o częściowej niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, lecz ocena czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Koniecznym jest, aby w jego następstwie zaistniało naruszenie sprawności organizmu w takim stopniu, że skutkuje ono utratą zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, przynajmniej w znacznym stopniu.” (vide: Wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 6 grudnia 2012 roku, sygn. akt III AUa 897/12). Na podstawie opinii biegłych Sąd doszedł do wniosku, że wbrew stanowisku Komisji Lekarskiej ZUS odwołujący się jest jednak nadal częściowo niezdolny do pracy po dacie zakończenia poprzednio przyznanego świadczenia.

Sąd Okręgowy zważył ponadto, że „postępowanie sądowe w sprawach dotyczących ubezpieczenia rentowego wszczynane jest w rezultacie odwołania wniesionego przez ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ma więc ono charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem — w aspekcie formalnym i materialnym - decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Jest zatem postępowaniem kontrolnym. Badanie owej legalności decyzji i orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego oraz prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji. O zasadności przyznania lub odmowy przyznania świadczenia decydują okoliczności istniejące w chwili ustalania do niego prawa. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2004 roku w sprawie II UK 395/03). Postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie pozwoliło na taką właśnie weryfikację prawidłowości orzeczenia Komisji lekarskiej, a następnie wydanej decyzji odmownej. Biegli zgodnie orzekli, że niezdolność do pracy odwołującego się utrzymuje się nadal po dniu 30 czerwca 2016 roku i zasadne jest przyznanie do niej prawa do dnia

1 września 2017 roku.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy uwzględniając w całości opinie biegłych zmienił zaskarżoną decyzję i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w pkt.1 sentencji wyroku. Biorąc zaś pod uwagę, że odwołujący się wnosil o przyznanie prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na stałe, roszczenie takie było bezzasadne w świetle opinii biegłych i podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W myśl przepisu art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwzględnieniem tego, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego (ust. 1a).

Z przedstawionego stanu prawnego wynika, że jeżeli dla stwierdzenia uprawnień do świadczenia wymaga się wydania decyzji, termin do jej wydania biegnie od daty wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, co dotyczy także ponownego ustalenia prawa

do świadczenia. Przez wyjaśnienie "ostatniej niezbędnej okoliczności" trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Wyjaśnienie okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oznacza dokonanie czynności mającej na celu ustalenie stanu faktycznego, czyli przeprowadzenie dowodów i ich ocenę. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy systemowej określenie: "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r., II UKN 402/00, OSNAPiUS 2002 Nr 20, poz. 501), a zatem w tym ostatnim przypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy odmawiając przyznania świadczenia naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego. Zdaniem Sądu Okręgowego była możliwa prawidłowa ocena stanu zdrowia odwołującej już na etapie postępowania orzeczniczego, o czym bezspornie świadczy orzeczenie lekarza orzecznika z dnia 5 listopada 2015 roku, który stwierdził u odwołującej się częściową niezdolność do pracy trwale. Orzeczenie to nie zostało zakwestionowane w trybie nadzoru przez organ rentowy.

Sąd Okręgowy wziął ponadto pod uwagę pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 czerwca 2012 r. (III UK 110/11) zgodnie z którym, wydanie orzeczenia w przedmiocie niezdolności do pracy oraz jego kontrola dokonywana przez głównego lekarza orzecznika oddziału, stanowią niezbędne etapy postępowania prowadzonego przez organ rentowy w sprawach o świadczenia rentowe. Ponadto, zarówno lekarz orzecznik, jak i główny lekarz orzecznik oddziału, działają w ramach organu rentowego. Jeżeli zatem wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy byłoby następstwem niewłaściwej oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o to świadczenie, dokonanej przez lekarza orzecznika lub głównego lekarza orzecznika oddziału, a więc następstwem niewłaściwych ustaleń faktycznych, to błąd taki należy uznać za błąd organu rentowego, powodujący jego odpowiedzialność na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zdaniem Sądu Okręgowego uznającego opinie biegłych za niezbędny dowód w postępowaniu odwoławczym - Komisja Lekarska powinna prawidłowo uwzględnić stan niezdolności do pracy odwołującego się także po dacie 30 czerwca 2016 roku. Sąd porównał opinie lekarskie lekarzy orzeczników z dnia 16 lipca 2015 roku, 29 grudnia 2015 roku (stwierdzających częściową niezdolność do pracy) oraz negatywną dla odwołującego się opinię z dnia 20 maja 2016 roku.

Dlatego też Sąd Okręgowy na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie w terminie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o czym orzekł w pkt. 3 wyroku.